

NOSALTRES

Ens hem situat al mapa

David Serrano

El darrer número de *Quadern* ha estat d'un impacte mediàtic que molt pocs podíem preveure. El motiu ha estat la investigació elaborada conjuntament pel grup de recerca Gernikazarra, dirigit pel Txato Etxaniz i Vicente del Palacio, i el CILEC, amb seu a Sabadell. La recerca descobria les identitats de 38 catalans morts en pèssimes condicions d'esclavatge, malnutrició i *pseudogenocidi* en l'Hospital Penitenciari de Gernika-Lumo sota comandament franquista.

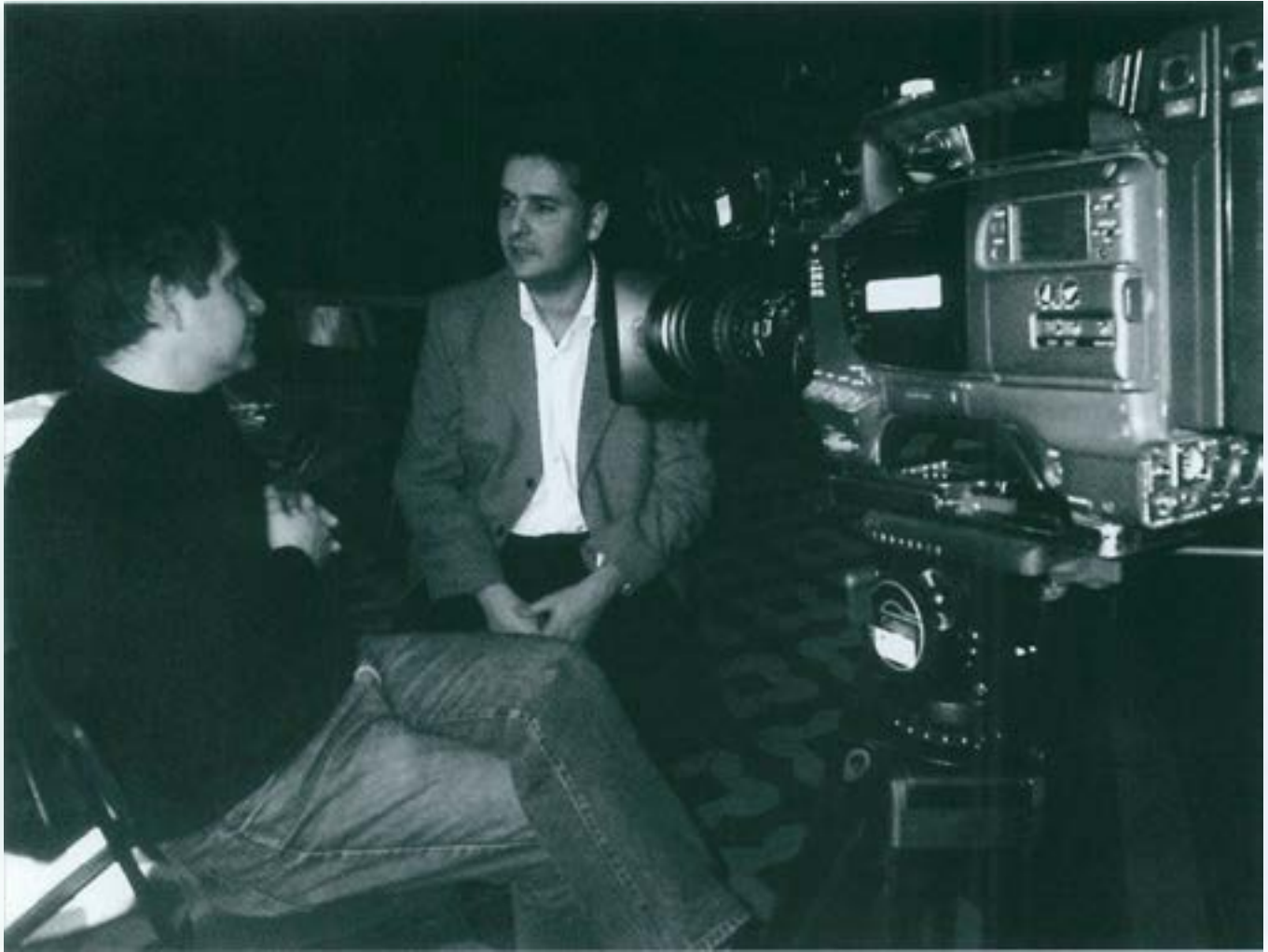
Allò que només *Quadern* publicava en exclusiva i que cap mitjà professional no havia *atinat* a posar-hi l'ull (on és el periodisme professional d'investigació en aquest país??), esdevenia una primícia per a tots els mitjans. Coordinadament en férem la difusió mitjançant el diaris associats al COMIT mitjançant en Miquel Riera, el més professional de tots aquells amb qui hem parlat durant les darreres setmanes. Així, *El Punt*, *Regió 7*, *El 9 Punt* i altres diaris comarcals se'n feren ressò el mateix dia de la sortida al carrer de *Quadern*. L'impuls definitiu vindria de la mà de *Coses que passen*, que donava en directe la llista dels republicans morts a Euskadi mentre entrevistava el director de la revista.

Aquests dos fets ocasionaven un col·lapse de les línies telefòniques de TV3 i del *Punt Diari*, de tal manera que la feina de buscar els familiars dels desapareguts per fer-los saber la notícia no va caldre. Ells mateixos es posaven en contacte amb els mitjans de comunicació que, a partir de llavors, iniciaven una allau de reportatges dia sí, dia també, amb la memòria de germans, fills i parents dels nostres desapareguts. *Quadern* ha donat feina a centenars de periodistes durant dies i dies, fins al punt de poder comptabilitzar 30 portades de diaris locals i comarcals (*Diari de Tarragona*, *El 3 de 8*, *Diari del Penedès*, *Diari de Vilanova*, *El País*, *El Periódico*, i un llarg etcètera).

Tal ha estat l'allau informativa i la sol·licitud d'informació i de la nostra revista, que aquesta, per primera vegada exhauria el seu tiratge gairebé al mateix temps que es treia al carrer. Alhora, obligava l'editor, Manuel Costa, dedicat gairebé en exclusiva a atendre peticions de tot ordre, a trobar dos punts de venda a Barcelona: concretament a la **Llibreria Catalònia** i a la **Casa del Llibre**, on també exhaurien ràpidament l'edició barcelonina.

Ràdios, TV3, K3, etc. Han fet diversos reportatges del tema, situant *Quadern* i el CILEC en el punt de mira constant, com la nostra Fundació ARS. Reportatges amb periodistes de primera línia, com Erik Van Hooft de TV3, que cobriren la nostra exclusiva des de Sabadell i Gernika respectivament.

En fi, ens hem situat definitivament al mapa dels *mass media* catalans i espanyols amb la intuïció d'un tema que malgrat poder estar a l'abast de tothom, ningú no hi havia parat massa atenció. La dificultat de tractar el tema a Euskadi feia encara més interessant la feina des de Catalunya. Tan difícil deu ser la situació a Euskadi com perquè des de Gernika la gent estigués pendent d'Internet per llegir diàriament com la premsa catalana tractava la tro-

balla i que connectés també via satèl·lit per veure els diferents programes que TV3 i el K3 hi varen dedicar. Fins al punt de sol·licitar al CILEC l'elaboració del text que glossi la memòria dels republicans en una llosa que es pretén col·locar sobre la fossa però que els propis partits de l'alcaldia són incapaçs de consensuar. Hem estat convidats a protagonitzar també l'acte d'homenatge a les víctimes del bombardeig el proper 26 d'abril.

Tot plegat, em convenç que, malgrat les dificultats, la nostra feina, lliure i altruista, val la pena, i que la premsa professional amb les excepcions esmentades –que donaren lloc a un magnífic reportatge final dirigit per Miquel Riera per a *Presència*- en general dona fe d'una gasiveria, *racaneria* i esperit d'aprofitament bastant lamentable.

La millor notícia, la de les àvies i avis de més de vuitanta anys plorant per telèfon, agraint la feina feta perquè això els possibilita la tranquil·litat d'esperit suficient (pel fet de saber on són els familiars morts) com per poder ja morir tranquils. Ha estat una feina agraïda precisament perquè ha tingut el *retorn*: les dades han esdevingut persones de carn i ossos que ens han fet saber, una vegada més, que la repressió franquista en temps de guerra i en temps de pau fou terrible, diguin el que diguin els de sempre. Les dades, de fonts militars franquistes, no deixen lloc a dubtes i *Quadem* i el CILEC han liderat el reinici d'una etapa de reivindicació de la memòria del nostre passat, un passat que la transició pactava silenciar però que, arribats al moment present no demana sinó conèixer, no dic ja fer justícia...

El director, David Serrano, amb el corresponent de TV3 a l'Afganistan i l'Iraq, Erik Van Hooft, muntant els reportages sobre Quadem i Gernika per a TV3 i K3